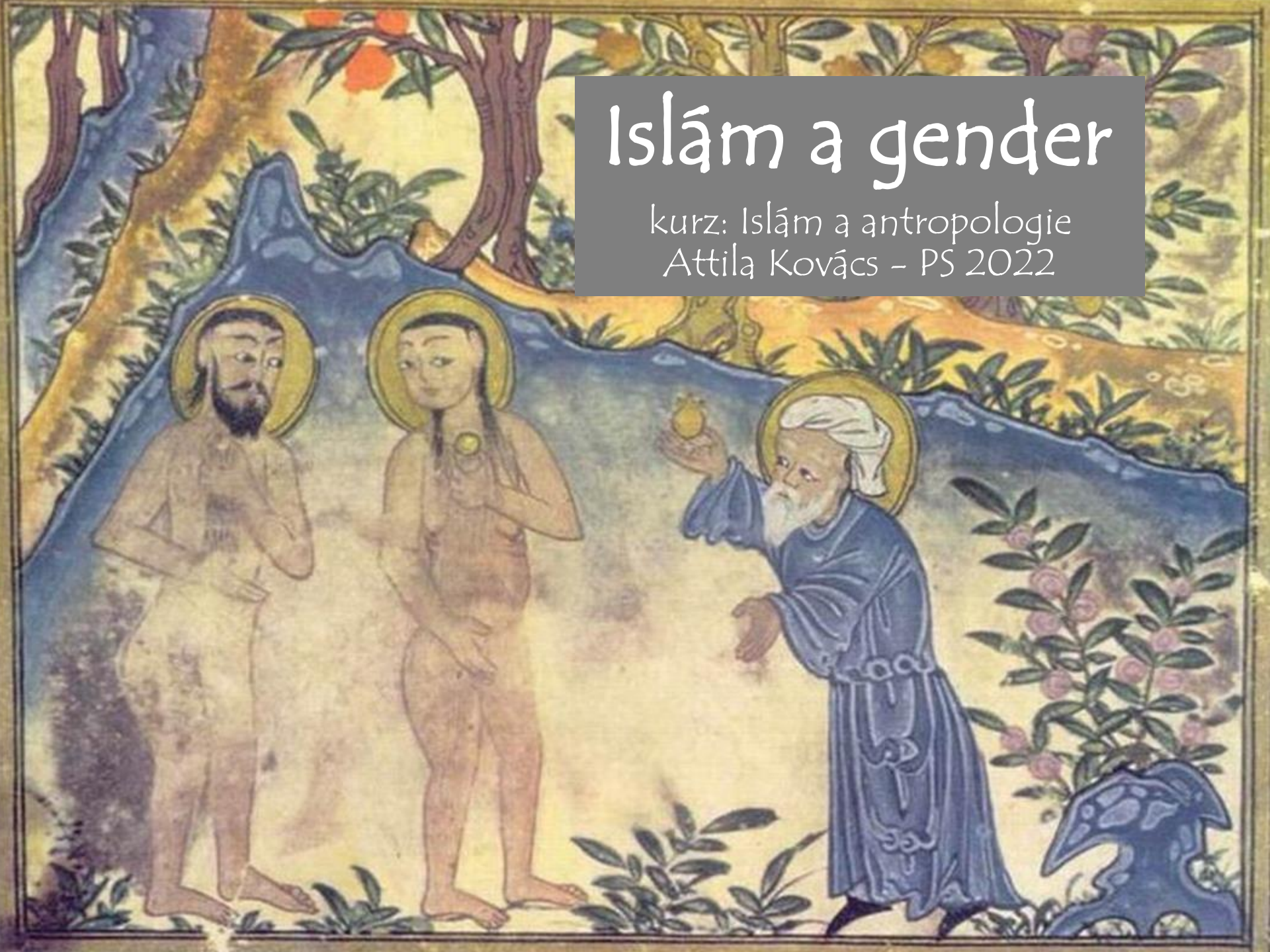

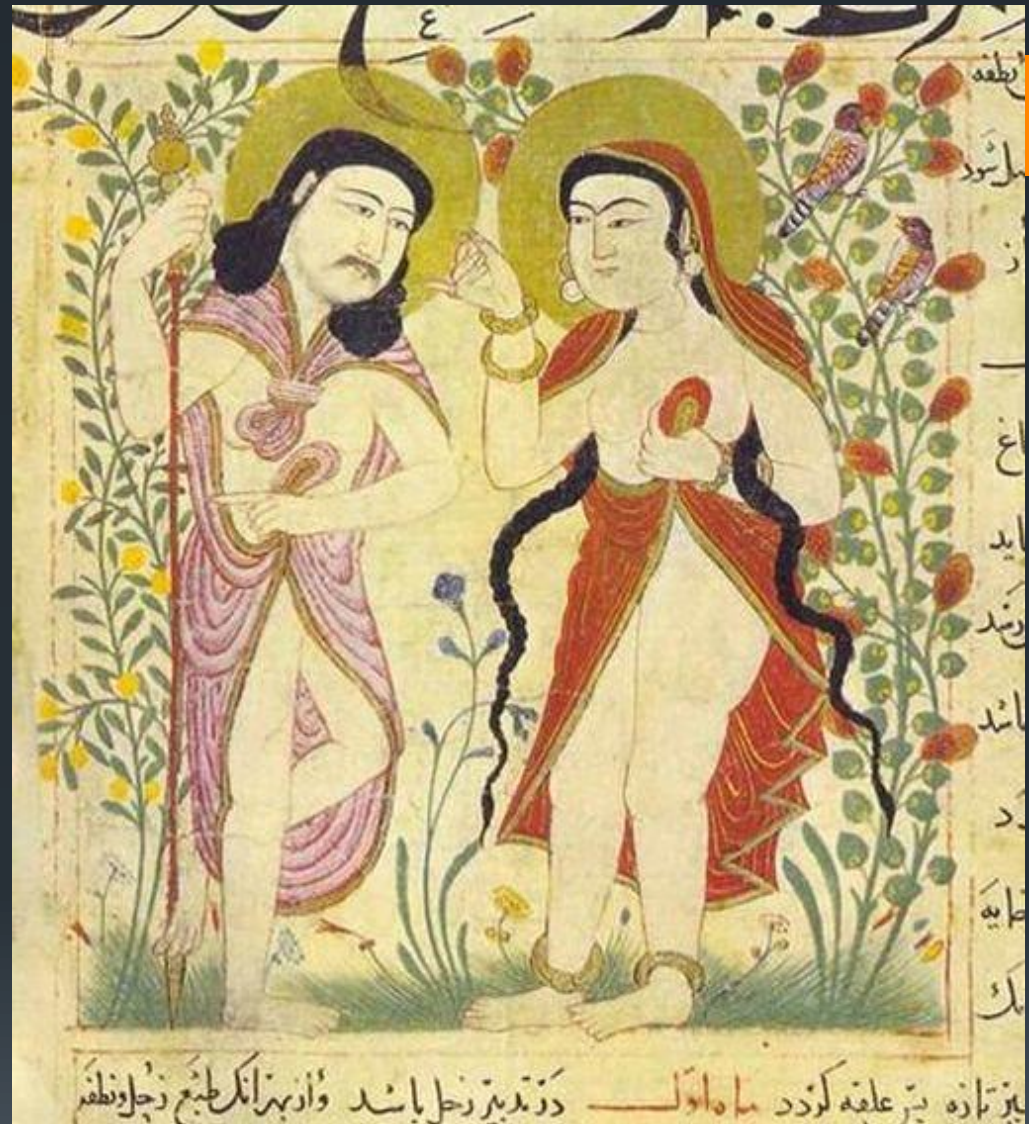
Islām a gender

kurz: Islām a antropologie
Attila Kovács – PS 2022

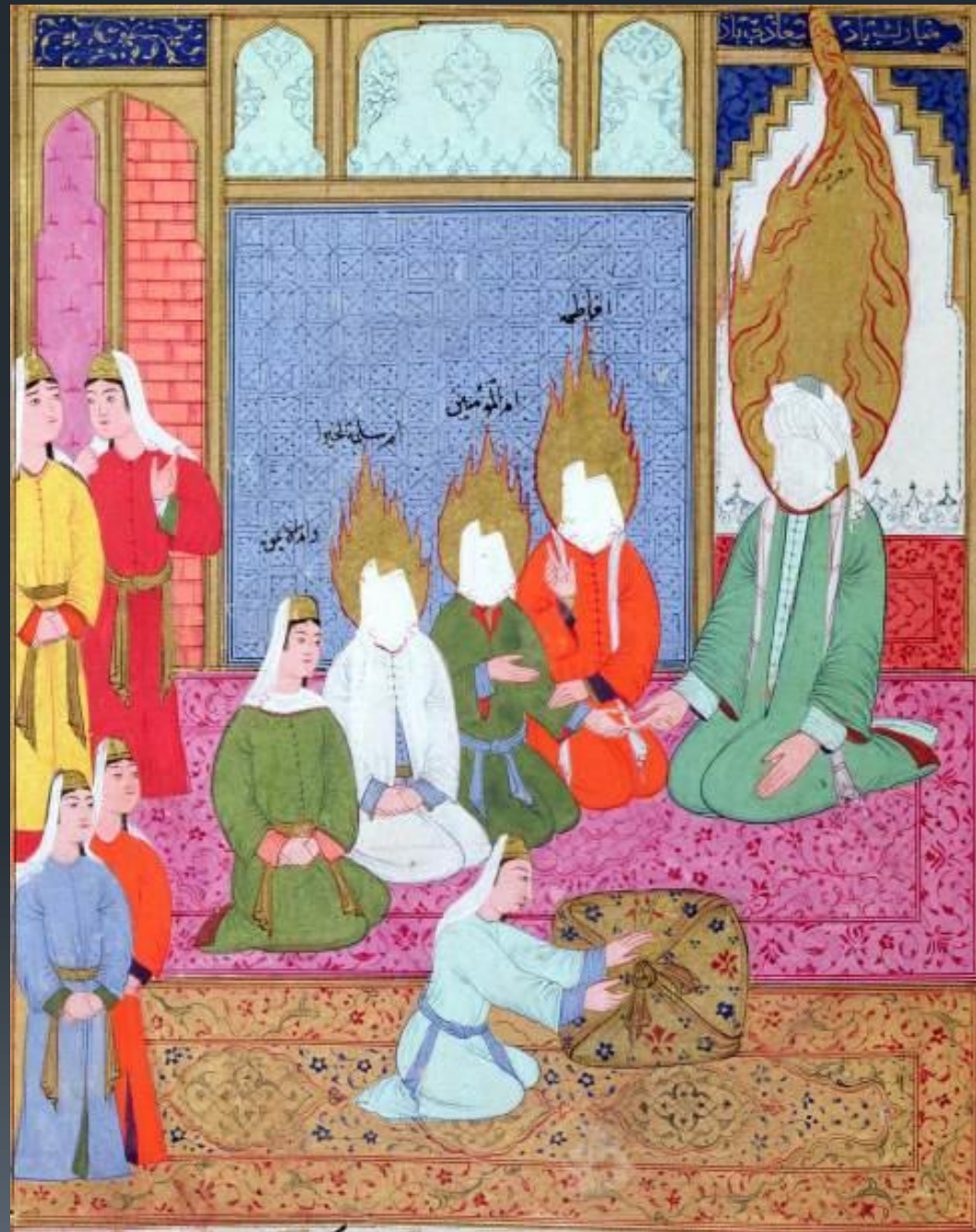

Žena, muž a Bůh

- Islám vychází (podobně jako judaismus a křesťanství) z blízkovýchodního kulturního kontextu (patriarchální, kmenová společnost, regulace a omezení)
- Aďam (Áďam) a Eva (Hawwā) v rajské zahradě a na zemi

- Muhammad a ženy (Chadídža a Ā'iša) islám a Muhammad znamenali změnu genderových vztahů na Arabském poloostrově 7. stol. (zákaz pohřbívání novorozených děvčat, právo svědčit a dědit i na rozvod pro ženy, omezení polygamie a pod.)

- Žena a muž jsou z náboženského hlediska rovni, neplatí to ale pro společenské a právní postavení
- Ženy mají rozdílnou právní pozici než muži a sociálně jsou podřízené mužům (otec, bratr, manžel)
- Polygamie (max. 4 ženy) a zahalování

Tělo, nahota a zahalování

- Ženy i muži musí být „vhodně“ oblečeni
- Za nahotu u mužů se považuje vše mezi pupkem a kolenem, u žen můžou být nezakryté ruky, chodidla a tvář

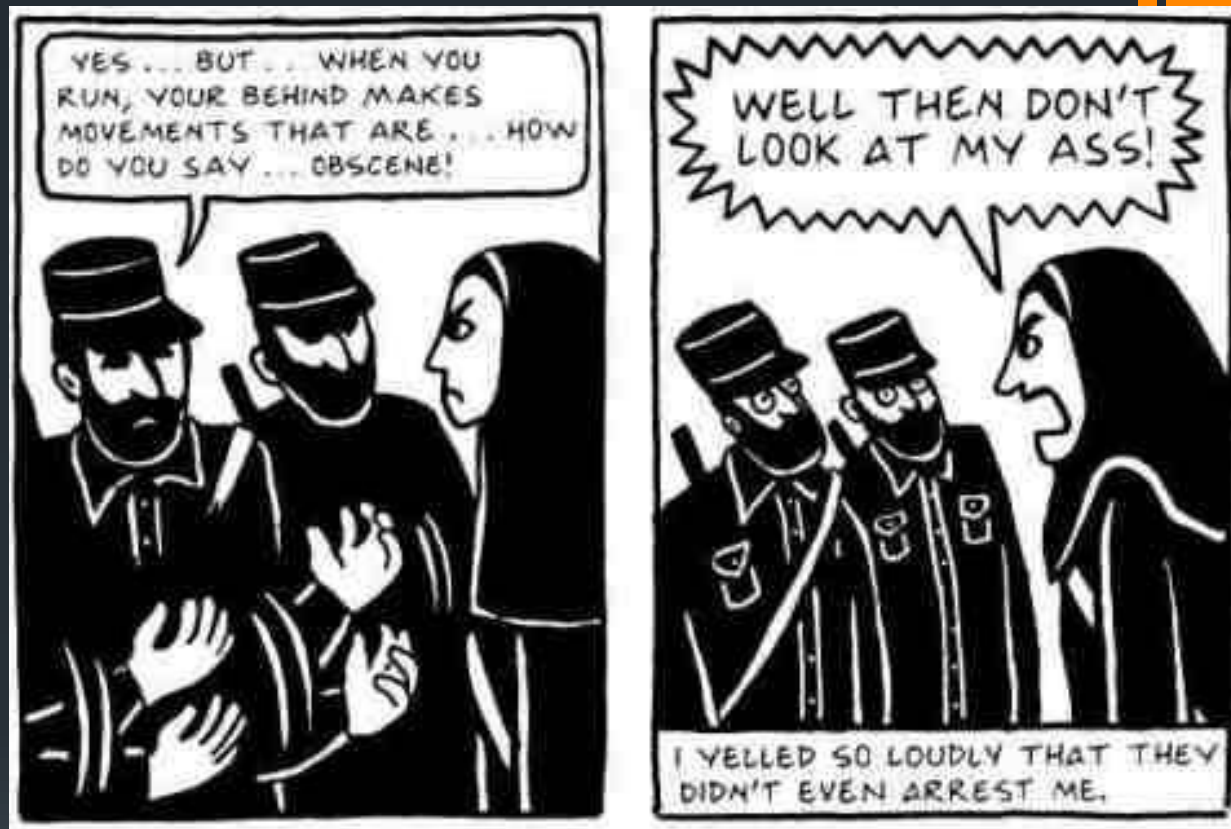
- Platí to na veřejnosti, v přítomnosti cizích mužů a žen, ne ale v rodině

- V muslimských společnostech platí silná rodová segregace jako i rozlišení veřejného a skromného prostoru.

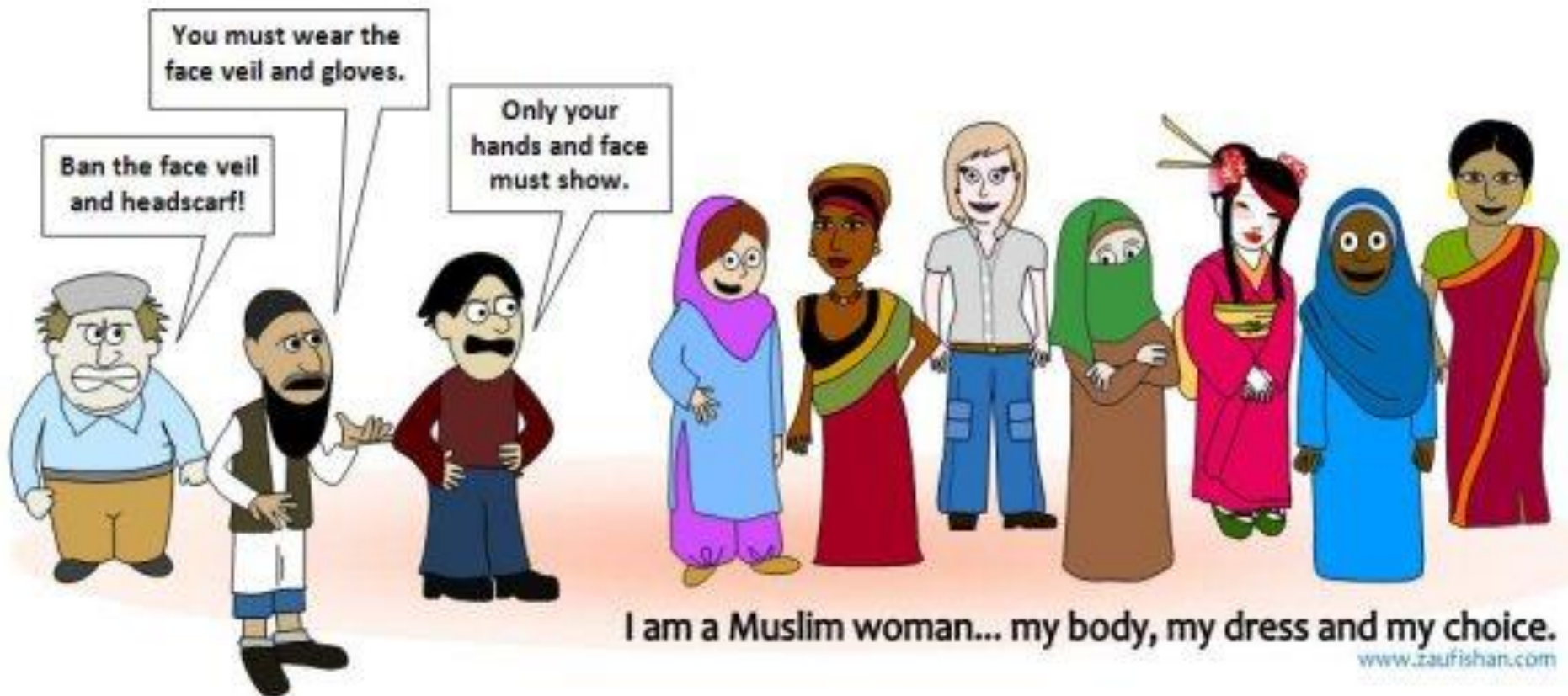
Zahálování žen

- Cílem zahálování v islámu je aby ženy přestali být vnímány jako sexuální objekty i ochrana jejich soukromí, důstojnosti a cti
- Zahálování ale snadno se může stát nástrojem kontroly a omezování žen ze strany mužů

„Islámské oblečení“ žen

- Typy oblečení se značně liší jak podle krajín tak i podle dogmatického typu nebo směru výkladu islámu

- Zakrývání určitých částí těla: booklet CD Jennifer Lopez před a po zásahu saúdské mravní policie

Abāja (nebo podobná dlouhá oděv)

Hidžāb („muslimskā šatka“)

Niqāb („zāvoj“, pokrývka tváře)

Šiitské ženské oblečení

Burqa – tradiční oblečení afgánských (především paštůnských) žen

„Burqini“ a sportovní muslimské ženské oblečení

Zahalování a kontroverze

MINDFORNICATION @ DEVIANTART.COM

Muslim Women
are so Ninja.

EVERYTHING
COVERED
BUT HER EYES,
WHAT A CRUEL
MALE-
DOMINATED
CULTURE!

NOTHING
COVERED
BUT HER EYES,
WHAT A CRUEL
MALE-
DOMINATED
CULTURE!

Evans

8

„Islámské oblečení“ mužů

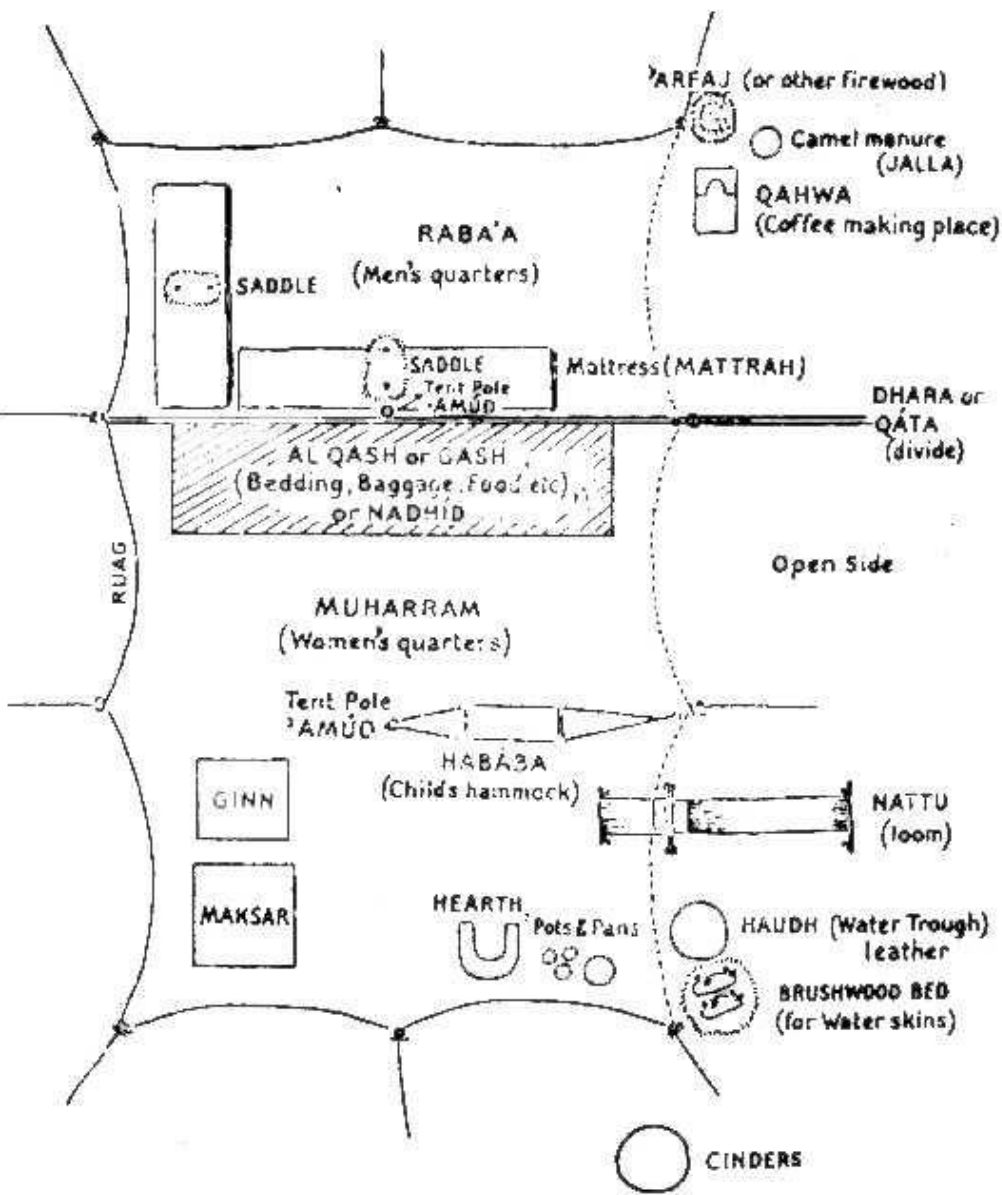
takīja (arab.), tekke (tur.), topi (hind.) – „čepička“

Soukromí a dělení prostoru

- Rodová segregace a dělení prostoru, máto předislámsky záležitost, který se objevuje jak ve stanu beďuínů tak i v domech měšťanů a rovněž v panovnických palácích.
- **haram**
 - je Ka'ba v Mekce
 - rodinná / ženská část obydlí („harem“)
 - nahota a to jak u žen tak i u mužů

Stan beduīnū, Wādī Rūm (Jordānsko)

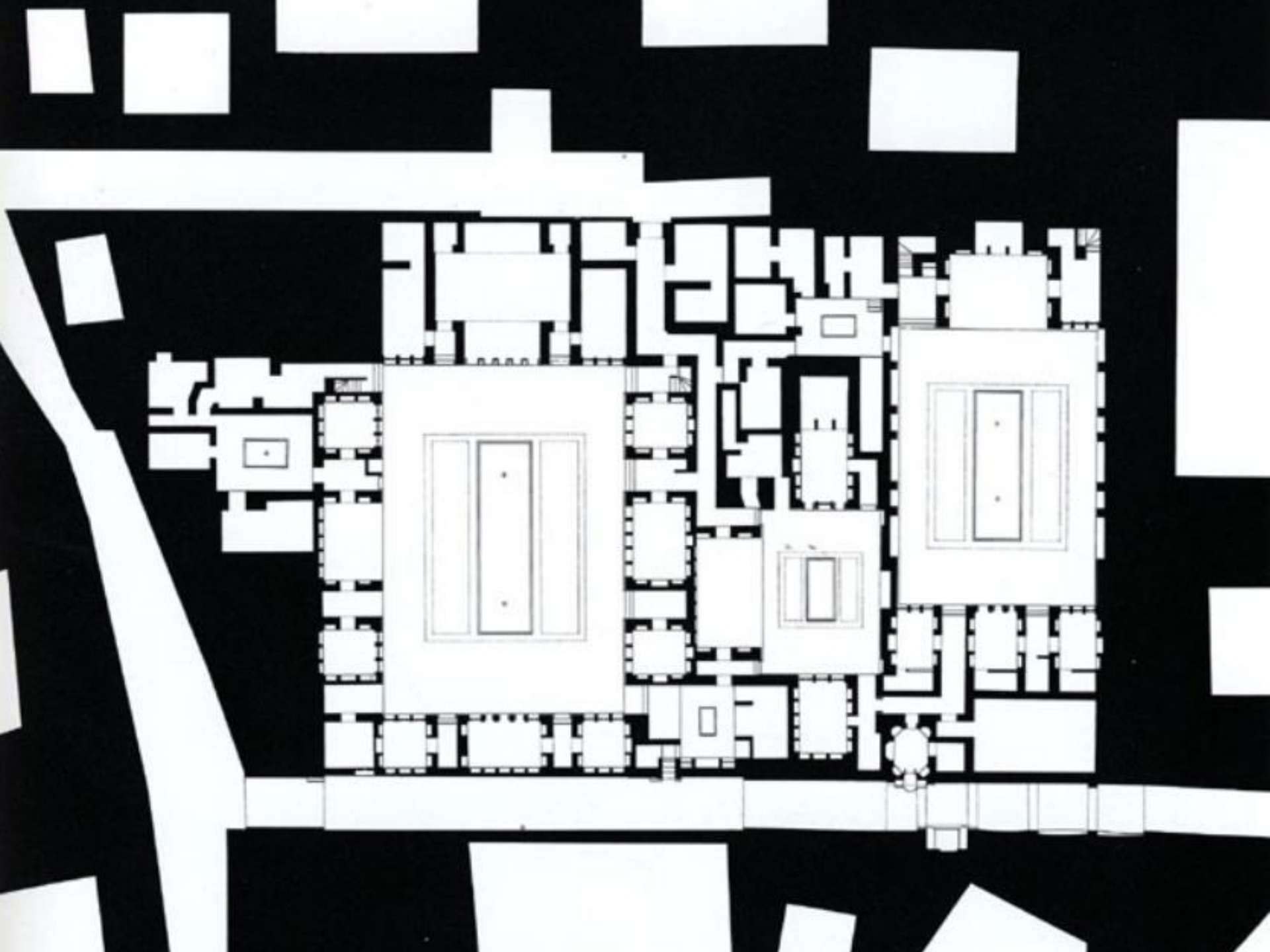
Obytní domy a dělení prostoru: Jazd

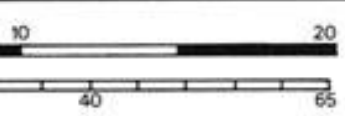
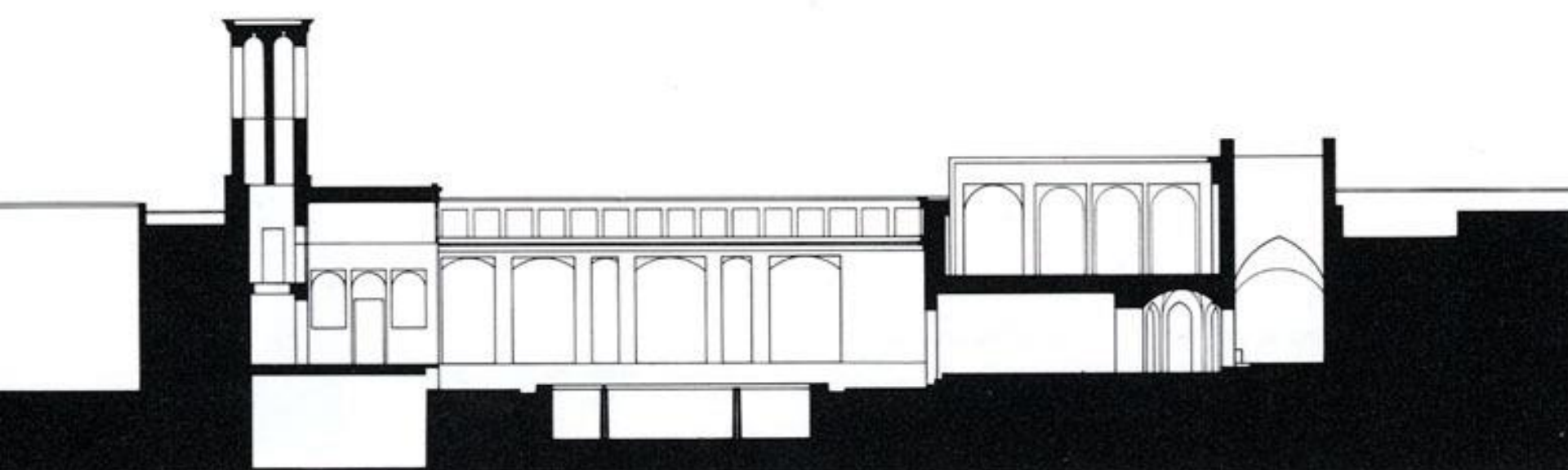

Tradiční dům (dnes hotel)
Kohen-Kāšānī v Jazdu

Veřejný prostor

- Mešita jako společenský prostor

■ Kavárna a čajovna

■ Tržiště (bazār, sūq)

Ulice a parky

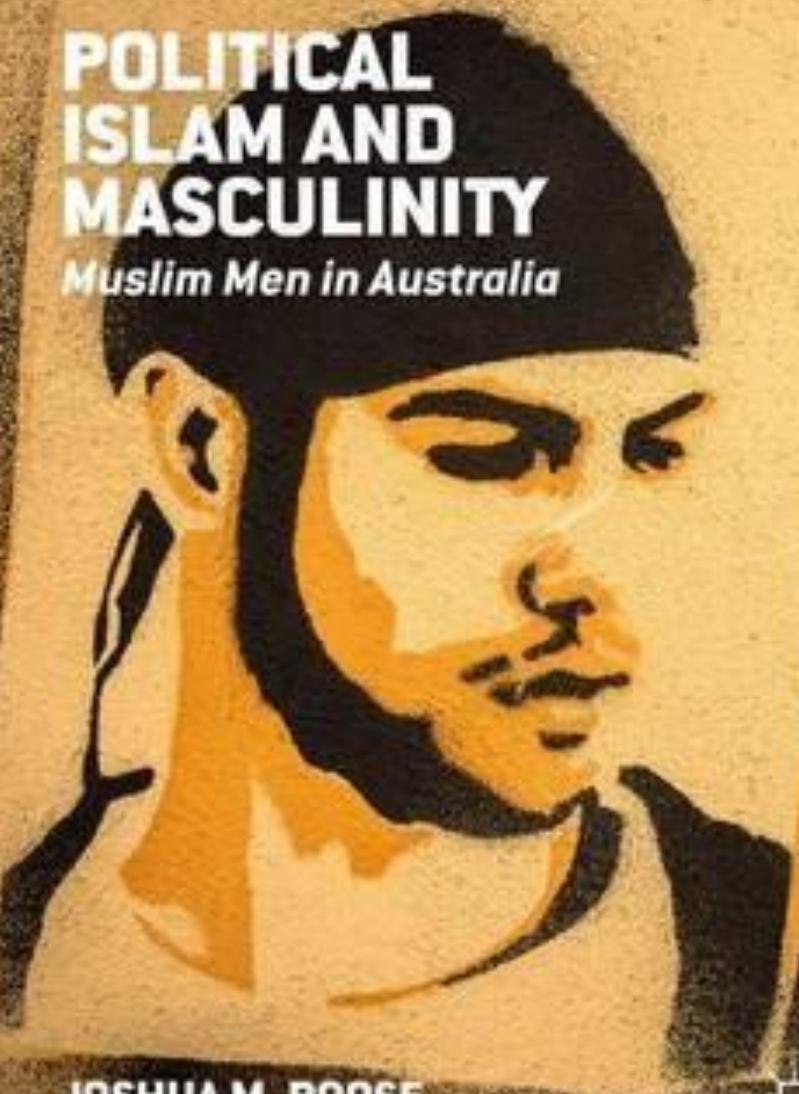

NEW COLLECTIONS
IN ISLAM

POLITICAL ISLAM AND MASCULINITY

Muslim Men in Australia

JOSHUA M. ROOSE

- Bádání se zejména zaměřuje na ženy v islámu, resp. na výzkum tradiční rodiny a roli žen v ní
- Problematika muslimských mužů a maskulinity je pořad málo probádaným, ale neméně podnětným tématem
- Homosexualita, transgender identity apod. jsou taky málo zastoupeni ve výzkumu

Literatura

- ANWAR, Etin, *Gender and Self in Islam*, New York – London, Routledge, 2006.
- FALAH, Ghazi-Walid & NAGEL, Caroline (eds.), *Geographies of Muslim Women: Gender, Religion, and Space*, New York – London, The Guilford Press, 2005.
- KVAM, Kristen E. & SCHEARING, Linda S. & ZIEGLER, Valerie H. (eds.), *Eve and Adam: Jewish, Christian, and Muslim Readings on Genesis and Gender*, Bloomington – Indianapolis, Indiana University Press, 1999.
- MERIWETHER, Margaret L. & TUCKER, Judith E. (eds.), *A Social History of Women and Gender in the Modern Middle East*, Boulder – Oxford, Westview Press, 1999.
- TUCKER, Judith E., *Women, Family, and Gender in Islamic Law*, Cambridge, Cambridge University Press, 2008.

women in black

Dokumentární film

Women in Black, 2. část (BBC, 27 min., 2008)